

29.11.2017

Asia/38

§ 442

Valtuutettu Sirkku Ingervon aloite asuinalueiden omaleimaisuuden lisäämisestä

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että asuinalueiden suunnittelussa säilytetään eri puolilta Suomea muuttavien sielunmaisemien keskeisiä osia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Uudessa kaupunkistrategiassa Helsinki kuvataan mm. kaupunkina, "jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. -- Helsinki on viihtyisä kaupunki, jossa kiinnostava kaupunkitila luo edellytykset kohtaamisille ja hyvinvoinnille. Arkkitehtuuri on mielenkiintoista, moninaista ja korkeatasoista, ja rakentamisen korkea laatu luo kaupungille vahvan identiteetin ja imagon."

Kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvietyksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tun-

nistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelu-
lautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämis-
suunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin mo-
nimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huo-
mioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyt-
täviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet
Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet,
purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saa-
vutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen:
”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti
merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiir-
teet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on
sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kult-
tuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja
luontoarvojen säilyttämisestä.

Alueellisen suunnittelun lähtökohtana on tukea helsinkiläisen, omalei-
maisien maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympä-
ristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä.
Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän ai-
kaansaamien mäkien ja niemien sarjoista sekä havumetsän ja sen ym-
pärrille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo läh-
tökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuo-
reet kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas
karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina
on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa
identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristöönsä luoden myös
merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskei-
nen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista.
Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä
on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset alue-
suunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa sel-
vitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistar-
peet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohtana on tunnistaa
alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet,
jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laa-
dittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavä-
lin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja siniver-
kosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös
asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suun-
nitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan

29.11.2017

mielipaikkoja. Helsingiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotien-
sa lähellä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja -
puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää
ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuu-
luu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Koko kaupungin organisaatio
huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirkku ym. valtuustoaloite Kvsto 17.5.2017 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2017 § 1028

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirkku Ingervon aloitteen lop-
puun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2017 § 98

HEL 2017-006096 T 00 00 03

Hankenumero 5264_140

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa 2013–2016 on nostettu tärkeäksi teemaksi tavoite, että kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina. Tämä käsittää olemassa olevien alueiden lisäksi tavoitteen, että uusien alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa luodaan kaupunkimaista ympäristöä ja alueiden identiteettiä vahvistavia paikkoja.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatimassa toimintasuunnitelmassa vuosille 2016–2018 tarkennetaan kaupungin strategiaohjelman tavoitetta: uusista alueista rakentuu toiminnoiltaan ja rakennetulta ympäristöltään persoonallisia sekä asukasrakenteeltaan monipuolisia kaupunginosia ja olemassa olevat alueet suunnitellaan ympäristönsä sekä toimintojensa omista lähtökohdista lähtien vahvan, tunnistettavan identiteetin omaaviksi toimintaympäristöiksi. Helsingin erityispiirteitä ja Helsingille tyypillistä kulttuuriympäristöä ylläpidetään, vahvistetaan ja kehitetään osana tiivistyvää kaupunkia.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymän uuden yleiskaavan selvityksissä Helsingin maiseman ja virkistysverkoston erityispiirteet on tunnistettu. Keskeisimmät maisema- ja kulttuuriympäristöarvot on osoitettu uuden yleiskaavan teemakartalla. Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman VISTRA osa II:n, jossa on otettu huomioon Helsingin monimuotoinen maisema. Virkistysverkoston kehittämisessä otetaan huomioon maiseman monimuotoisuus ja erityispiirteet, jotka tarjoavat elvyttäviä kokemuksia eri taustaisille kaupunkilaisille. Helsingin peltoalueet Viikissä ja Haltialassa, laaja metsäverkosto, meren rannat, saaret, joet, purot, niityt ja rakennetut puistot muodostavat jatkossakin helposti saavutettavan virkistysalueiden verkoston.

Yleiskaava sisältää koko kaava-alueen koskevan kaavamääräyksen: ”suunnittelussa tulee ottaa huomioon maakunnallisesti ja paikallisesti merkittävät maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot”. Yleiskaava määrää myös viheralueverkoston ja luontoarvojen säilyttämisestä.

Kulttuuriympäristön ja maiseman säilyttäminen ja kehittäminen otetaan huomioon tarkempiasteisessa kaavoituksessa.

Alueellisen suunnittelun lähtökohdana on tukea helsinkiläisen, omaleimaisen maiseman ja viheralueiden vaihtelevuuden sekä luonnonympä-

29.11.2017

ristön monipuolisuutta osana urbaanin kaupunkirakenteen kehittymistä. Kaupunkikuvamme on muodostunut jäätikön kuluttaman kallioperän aikaansaamien mäkien ja niemien sarjoista sekä havumetsän ja sen ympärille rakentuneen kaupunkirakentamisen yhdistelmästä, joka luo lähtökohdat omaleimaiselle viherrakenteellemme. Pohjois-Helsingin tuoreet kangasmetsät ja lehtomaiset kankaat ovat kuusivaltaisia, kun taas karummat metsätyypit sijaitsevat Itä-Helsingissä ja niiden pääpuulajina on mänty. Samalla asuinalueiden paikallishistoria synnyttää niille omaa identiteettiä sekä juurruttaa asukkaita lähiympäristöönsä luoden myös merkityksellisiä paikkoja.

Katu- ja viheralueiden suunnittelu, kehittäminen ja ylläpito ovat keskeinen osa asuinalueiden omaleimaisuuden vahvistamista ja tukemista. Uusien alueiden maisemasuunnittelun lisäksi keskeisenä menetelmänä on kaupungin yleisille alueille laadittavat kaupunginosakohtaiset alue-suunnitelmat. 10 vuoden välein päivitettävissä aluesuunnitelmissa selvitetään muun muassa katu- ja viheralueiden nykytila ja parantamistarpeet kiireellisyysjärjestyksellä. Suunnitelmien lähtökohdista on tunnistaa alueelliset ominaispiirteet sekä toiminnalliset ja maisemalliset tavoitteet, jotka toimivat pohjana jatkosuunnittelulle. Aluesuunnitelmien osana laadittavissa aluekorteissa tuodaan esiin alueen pysyvät ja pitkän aikavälin maisemalliset ja luonnonhoidolliset tavoitteet sekä viher- ja siniverkosto. Yleisten alueiden aluesuunnitelmat kartoittavat laajasti myös asukkaiden näkemyksiä ja kokemuksia omasta asuinalueestaan. Suunnitelmien yhteydessä on muun muassa kysytty jo lähes 20 vuoden ajan mielipaikkoja. Helsingiläiset arvostavat erityisesti muun muassa kotien lähellä sijaitsevien viheralueiden hyvää palvelutasoa (leikkipaikat ja -puistot, koira-aitaukset, kauniit istutukset), niiden rauhallisuutta, hyvää ja oikeanlaista hoitoa sekä valaistusta.

Helsingillä on oma omaleimainen maisemallinen identiteetti, johon kuuluu erilaisia kulttuuriympäristökohteita. Kaupunkiympäristön toimiala huomioi ja vaalii toiminnassaan näitä Helsingille ominaisia piirteitä. Eri-tyiskohteiden näkyvyyttä ja tunnistettavuutta on toki mahdollista kehittää edelleen, Helsingin omista maisemallisista lähtökohdista käsin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Linda Wiksten, arkkitehti, puhelin: 310 37029
linda.wiksten(a)hel.fi